

**Siseministri määruse „Siseministri 12. aprilli 2013. aasta määruse nr 15
„Politseiametniku ning Politsei- ja Piirivalveameti struktuuriüksuse juhi
ametikohal teenistuses oleva ametniku kutsesobivusnõuded, nende kontrollimise
tingimused ja kord“ muutmise“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu eesmärk on leevendada, kui kiiresti peab politseiametnik ujuma kehalistes katsetes 500 meetrit. Selleks muudetakse siseministri 12. aprilli 2013. aasta määrust nr 15 „Politseiametniku ning Politsei- ja Piirivalveameti struktuuriüksuse juhi ametikohal teenistuses oleva ametniku kutsesobivusnõuded, nende kontrollimise tingimused ja kord“ (edaspidi *kehtiv määrus*). Eelnõu avaldab positiivset mõju Politsei- ja Piirivalveameti veesõiduki meeskonna liikmetele.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi personalipoliitika osakonna õigusnõunik Ingrid Puurvee (tel 612 5067, ingrid.puurvee@siseministeerium.ee).

Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Herm (tel 612 5230, gerly.herm@siseministeerium.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Siseministeeriumi õigusosakonna keeletoimetaja Heike Olmre (tel 612 5241, heike.olmre@siseministeerium.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga, Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga ega Euroopa Liidu õiguse rakendamiseega.

Eelnõuga muudetakse kehtiva määruse redaktsiooni RT I, 29.08.2019, 7.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest punktist, millega muudetakse kehtiva määruse § 6 lõikeid 5 ja 6, et leevendada, kui kiiresti peab politseiametnik kehalistes katsetes ujuma 500 meetrit.

→ Politseiametniku kehalise ettevalmistuse nõuete vajalikkus

Võrreldes paljude teiste teenistusliikidega on politseiteenistuses seatud ranged nõuded politseiametniku füüsilisele vormile, mis on omakorda professionaalse politseiteenistuse üks olulisi eeldusi. Politsei ülesannete täitmiseks võib olla vaja kasutada füüsilist jõudu, mis eeldab muu hulgas ka head kehalist ettevalmistust. Kehalise ettevalmistuse nõuetele vastavust kontrollitakse politseiteenistusse võtmisel ja perioodiliselt politseiteenistuses olemise vältel, kuna politseiametnik peab kehalise ettevalmistuse poolest olema võimeline täitma politsei ülesandeid ning seega on politseiametnikule vajalikud teatud kehalised võimed ja nende pidev säilitamine. Samuti võib kehalise ettevalmistuse nõuete täitmist pidada üheks töötervishoiu ja -ohutuse tagamise abinõuks, sest politseiametniku ebapiisav füüsiline vorm võib põhjustada ohtu tema

enda või teiste isikute elule ja tervisele. Seega peavad kehalise ettevalmistuse nõuetele vastama kõik politseiametnikud, olenemata nende vanusest. Kehalise ettevalmistuse nõuded on sätestatud kehtivas määruses.

→ **Politseiametniku kehalise ettevalmistuse nõuete varasem leevendamine**

Siseministri 18. detsembri 2015. aasta määrusega nr 85 „Siseministri 12. aprilli 2013. aasta määruse nr 15 „Politseiametniku ning Politsei- ja Piirivalveameti struktuuriüksuse juhi ametikohal teenistuses oleva ametniku kutsesobivusnõuded, nende kontrollimise tingimused ja kord“ muutmise“¹ muudeti politseiametniku kehalise ettevalmistuse nõudeid. Muudatused jõustusid 1. jaanuaril 2016. Muu hulgas leevendati, kui kiiresti peab politseiametnik jooksma kehalistes katsetes 3000 meetrit.

→ **Rahvusvahelised eeskirjad politseiametniku kehalise ettevalmistuse kohta**

Eesti politsei on 1994. aastast Euroopa Politsei Spordiliidu (edaspidi *USPE*) liige. *USPE* algatusel ja koostöös Müncheni Spordiülikooliga on töötatud välja Euroopa politsei füüsilise vormi taseme (*European Police Performance Badge* (edaspidi *EPLA*)) eeskirjad², mille eesmärk on kontrollida ja hinnata politseiametnike motoorseid oskusi, kuna politseiametniku eriala nõuab head füüsilist vormi. Füüsilise vormi kontroll nõuab objektiivseid ja mõõdetavaid kriteeriume, mis kirjeldavad politseiametniku sportlikke võimeid. Heas füüsilises vormis olemist peetakse politseiametniku tähtsaimaks kutseoskuseks ja avalikkus loodab õigustatult näha tõhusaid politseijõudusid. Muu hulgas tagab politseiametniku hea füüsiline vorm ühiskonna turvatunde ja tekitab usaldust.

EPLA eeskirjade väljatöötamisel arvestati erinevate treenitusastmete ja vanuserühmadega ning toetuti sporditeaduslikele alustele. Selle tulemusel töötati välja füüsilise vormi tasemed, milles on lähtutud neljast põhilisest motoorsest oskusest: jõud, vastupidavus, kiirus ja koordineerimine. *EPLA* eeskirjad sisaldavad erinevaid harjutusi.

→ **Veesõiduki meeskonna liikme kehalise ettevalmistuse nõuded**

1. jaanuaril 2020. aastal jõustus Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori 15. veebruari 2019. aasta käskkirja nr 1.1-1/19 „Politseiametnikule täiendavate ja kõrgendatud kehalise ettevalmistuse ja eriettevalmistuse nõuete kehtestamine“ lisa, milles on sätestatud nõuded veesõiduki meeskonna liikme kehalisele ettevalmistusele ja nendele nõuetele vastavuse kontrollimise kord. Politseiametnik, kes täidab teenistusülesandeid veesõiduki meeskonna liikmena, peab iga kalendriaasta 15. detsembriks täitma selles korras kirjeldatud kehalise ja eriettevalmistuse nõuded korras sätestatud erisustega. See tähendab, et politseiametnik peab üldise vastupidavuse mõõtmisel 3000 meetri jooksu asemel ujuma kehalise katsena 500 meetrit nii kiiresti, nagu on sätestatud kehtivas määruses. Politseiametnik, kes ei kuulu veesõiduki meeskonda, ei pea üldise vastupidavuse mõõtmisel 500 meetrit ujuma.

¹ [RT I, 22.12.2015, 30.](#)

² Union Sportive des Polices d'Europe. [EPLA Performance Table.](#)

→ Ujumisnormide leevendamine EPLA eeskirjade järgi

Kui jooksunormide kehtestamisel on võetud aluseks EPLA eeskirjade pronkstaseme normid, siis kehtiva määruse ujumisnormid on neist rangemad. See ei ole aga põhjendatud. Ka politsei-ametniku ujumisnormid tuleb viia vastavusse EPLA eeskirjade pronkstasemega.

Võttes arvesse, et EPLA eeskirjad toetuvad teaduslikele alustele, leevendatakse nende järgi politseiametniku ujumisnorme.

Naispolitseiametnik peab edaspidi ujuma 500 meetrit järgmise kiirusega:

- kuni 29-aastane 15 minutit ja 55 sekundit (praegu 14 minutit);
- 30–39-aastane 20 minutit (praegu 14 minutit ja 30 sekundit);
- 40–49-aastane 21 minutit ja 55 sekundit (praegu 15 minutit);
- üle 50-aastane 22 minutit ja 30 sekundit (praegu 15 minutit 30 sekundit).

Meespolitseiametnik peab edaspidi ujuma 500 meetrit järgmise kiirusega:

- kuni 29-aastane 14 minutit ja 45 sekundit (praegu 12 minutit);
- 30–39-aastane 17 minutit ja 45 sekundit (praegu 13 minutit);
- 40–49-aastane 21 minutit ja 30 sekundit (praegu 14 minutit);
- üle 50-aastane 21 minutit ja 50 sekundit (praegu 15 minutit).

Teiste kehaliste katsete norme ei muudeta.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole puutumust Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Mõju riigiasutuste töökorraldusele

Sihtrühm. Muudatused puudutavad väikest osa praegusi ja tulevasi politseiametnikke, kes on Politsei- ja Piirivalveameti veesõiduki meeskonna liikmed. Neid on praegu vaid 193. Kokku on Politsei- ja Piirivalveametis teenistujaid üle 4500.

Muudatusega leevendatakse politseiametniku ujumisnorme, kuid samas on need ka edaspidi piisavalt ranged, et politseiametnik oleks suuteline oma ülesandeid eeskujulikult täitma.

Politseiametnik, kes ujumisnormi ei täida, tuleb politseiteenistusest vabastada või suunata muule teenistuskohale. See tähendab, et ohtu võib sattuda otsingu- ja päästetöö, rannikuvalve ning osaliselt ka riigipiiri valve, sest uute politseiametnike leidmine ja väljaõpe on pikaajaline ja kulukas.

Mõju ulatus ja avaldumise sagedus ning ebasoovitava mõju kaasnemise risk on väikesed, kuna eelnõu puudutab vaid Politsei- ja Piirivalveameti veesõiduki meeskonna liikmeid. Järelikult ei ole mõju oluline.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisategevusi, -kulusid ega -tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, sest muudatustega kohanemiseks ei ole vaja lisaega.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu ei koostöölastata Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. aasta määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 6 lõike 1 alusel teiste ministriumidega, kuna see puudutab üksnes Siseministeriumi ja tema valitsemisala. Eelnõu saadeti arvamuse avaldamiseks Politsei- ja Piirivalveametile, kellel ei olnud eelnõu kohta märkusi.